Open Access 2026-11-16 © Typotex Kiadó

TARTALOM

Bevezetés 11

1. KI A KALÓZ? A KALÓZ FOGALOM JELENTÉSVÁLTOZÁSA A TENGERI KALÓZOKTÓL A FÁJLCSERÉLŐKIG 21
   1.1 Kalóz a tengerre – egy ellentmondásos történelmi figura születése 27
   1.2 A kalóz és a piac 29
   1.3 A kalóz és a király 30
   1.4 Az autonóm kalóz a valóságban és a képzeletben 33
      1.4.1 A kalóztársadalmak néhány jellegzetessége 36
   1.5 Az autonóm kalóz a képzeletben 38
   1.6 A szerzői jog kalózfigurája 40
   1.7 A kalózok szerepe a szerzői jog történetében 44
   1.8 A kalózkodás mint a szerzői jogra adott társadalmi válasz 47

2. A GUTENBERG ELŐTTI KALÓZOK KORA 49
   2.1 Kína: a szabályozás mint az információs monopólium fenntartásának eszköze 49
   2.2 Az ókori Róma: a szerző és alkotása kapcsolata 51

3. KALÓZOK A KÖNYVNYOMTATÁS-KAPITALIZMUS KORAI IDŐSZAKÁBAN 53
   3.1 A könyvpiacot szabályozó jogok megjelenése Európában 53
   3.2 A könyvpiac feletti ellenőrzés kialakulása Angliában 55
      3.2.1 A kalózok első hulláma: John Wolfe, Roger Ward Robert Waldegrave és Simon Stafford 57
      3.2.2 A brit kalózok második generációja – az árháború 63
      3.2.3 Az első szerzői jogi törvény kialakulása Angliában 69
      3.2.4 A brit kalózok harmadik generációja – a public domainért folytatott háború 73
      3.2.5 A brit kalózok történetének tanulságai 78
   3.3 A kontinentális kalózvállalatok – a könyvipar nemzetközi önszabályozása 79
      3.3.1 A könyvkiadás szabályozása Franciaországban 83
      3.3.2 Svájc: a Société Typographique de Neuchâtel története 86
      3.3.3 Könyvkalózok Írországban 89
      3.3.4 Az európai könyvkereskedelem és a felvilágosodás délnémet ügynökei 91
      3.3.5 Az európai kalózkiadók történetének tanulságai 92

www.interkonyv.hu © Bodó Balázs

Open Access 2026-11-16 © Typotex Kiadó

3.4 A szerző és a szerzői jog születése 96
3.5 A helyi normák korszakának lezárulása 110

4. KALÓZKIADÓK, KALÓZÁLLAMOK – A NEMZETKÖZI SZERZŐI JOGI REZSIM 114
4.1 Az amerikai kalózköztársaság – a nemzetközi kalózháború 116
4.1.1 Az amerikai kalózköztársaság kialakulása 118
4.1.2 A szintetikus copyightok rendszere – az amerikai kiadók önszabályozása 121
4.1.3 Az amerikai kalózköztársaság felszámolására tett kísérletek 124
4.1.4 A nemzetközi szerzői jogi harmonizáció felé tett első lépések 127
4.1.5 A nemzetközi copyright elismeréséhez vezető okok 128
4.1.6 A rablóból lett pandúr 130
4.2 A kulturális termelés szerkezetének átalakulása a 20. században 131
4.2.1 A szerzői jogi szabályozás nemzetközi rendszerének fejlődése 134
4.3 Tűrt és támogatott: Kína, a kalózok és a nemzetközi kereskedelmi rezsim 141
4.4 A nemzeti kalózok két évszázadának tanulságai 147

5. A P2P-KALÓZOK KORA 152
5.1 A fájlcsere mint nyilvános térben zajló diskurzus 156
5.1.1 A fájlcseréről szóló diskurzus kisajátítására tett erőfeszítések 158
5.2 A P2P-fájlcsere jogi megítélése 165
5.3 A fájlcsere technológiai definíciója 169
5.3.1 A tartalomagnosztikus távközlési szolgáltatók jelentősége 172
5.4 A fájlcserélő technológiák létrejötte mögött álló ellenkulturális és szubkulturális előzmények 185
5.4.1 A megosztás ellenkulturális gyökerei 185
5.5 A fájlcserét életre hívó gazdasági környezet 208
5.5.1 A fájlcserélők számára és a cserélt fájlok mennyiségére vonatkozó becslések 209
5.5.2 A kulturális feketepiacok igénybevételének okai 216
5.5.3 Verseny a hordozó szintjén 220
5.5.4 Verseny a disztribúciós lánc intézményeivel 232
5.5.5 A kereslet ellenőrzése feletti küzdelem 240
5.6 A fájlcsere megítélése a felhasználók elleni perek időszakában és utána 243
5.6.1 Az törvény kikényszerítésének hatása az informális szabályokra 246

www.interkonyv.hu © Bodó Balázs

Open Access 2026-11-16 © Typotex Kiadó

5.6.2 A törvény és fájlcsere társadalmi megítélése közötti ellentmondás feloldásának útjai 249
5.7 Konklúzió – a fájlcsere mint ellenállás 262

6. A MAGYARORSZÁGI P2P-FILMFEKETEPIAC ÉS A LEGÁLIS MOZIFORGALMAZÁS ÖSSZEFÜGGÉSEI 268
6.1 A kutatás fő kérdései, elméleti és módszertani korlátai 270
6.2 Filmkalózok külföldön és itthon 273
6.2.1 A filmkalózkodás rövid története 273
6.2.2 A magyarországi P2P-feketepiac rövid története 278
6.3 A P2P-alapú filmpiacokkal foglalkozó kutatások áttekintése 281
6.3.1 A feketepiacok kialakulásának kontextusa – az audiovizuális tartalompiacok átalakulása 282
6.4 Eredmények 288
6.4.1 A filmek P2P-kínálata 288
6.4.2 A P2P-feketepiaci kereslet 289
6.4.3 A feketepiaci közönség tartalomfogyasztása 290

Összegzés 291

Köszönetnyilvánítás 299

Irodalomjegyzék 301

Névmutató 330

www.interkonyv.hu © Bodó Balázs